

edicija

PROSEFEST

urednik
Alen Bešić

Naslov izvornika:
Aleš Šteger
Odpusti

- © Aleš Šteger, 2014.
- © za srpsko izdanje Kulturni centar Novog Sada, 2021.
- © za prevod Ana Ristović i Kulturni centar Novog Sada, 2021.

Objavlivanje knjige finansijski je podržala Javna agencija za knjigu
Republike Slovenije.

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti niti
reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene saglasnosti izdavača.

ALEŠ
ŠTEGER

---

odrešenja

*prevela sa slovenačkog
Ana Ristović*

KULTURNI CENTAR NOVOG SADA, 2021.

*Onaj pak koji je najmanji zaslužuje odrešenje,
dok će moćnici biti ispitani strogo*

Premudrosti Solomonove, 6.6

Čitateljko, čitaoče!

Sve u ovoj knjizi je plod imaginacije. Bilo kakve eventualne sličnosti sa živim licima i događajima su ona vrsta slučajnosti koja je neizbežno oruđe književnosti. Istinit je samo Maribor.

Dramatis personae

(po redosledu pojavljanja)

Adam Beli, bivši dramaturg i vođa sajentologa
Rosa Portero, Belijeva saveznica, radijska novinarka
Samo Gram alijas gospodin G., gostioničar, bivši carinik i saradnik tajnih službi
Tone, konobar
Tine Mesarič alijas Tine Mes, predsednik uprave MES d. d.
Sekretarica Tineta Mesariča
Stara prosjakinja koja nosi smrt u ustima
Ivan Dorfler, šef *Off*-a i dekan Univerziteta u Mariboru
Laslo Farkaš, državni tužilac, član kulta Blizanaca
Pavel Don Kovač, šef EPK, bivši režiser
Miran Voda, gradonačelnik Maribora
Mađar, član kulta Blizanaca, Rosin ljubavnik i otmičar
Aleš Šteger, vođa Terminala 12 u EPK
Anastasija Grin, upravnica pozorišta i bivša Belijeva devojka
Majster, poznati mariborski advokat
Dama s brošem, klasična mariborska građanka
Magda Ornik, direktorka pogrebnog preduzeća
Maus, policijski inspektor, bivši Vodin školski drug i njegov najveći protivnik
Gros, pomoćnik policijskog inspektora Mause
Električar u striptiz baru *Blue Night*
Sestra Magda, redovnica u sedištu mariborske nadbiskupije
Pesnik bez imena, nekadašnji broker na trščanskoj berzi

Otac Metod Kirilov, glavni ekonomista mariborske nadbiskupije
Dezinfektori i istrebljivači gradskih golubova
Tri pijana klovna
Franci i Lojs, radnici mariborskih Javnih komunalnih preduzeća
Dolores, sekretarica direktorke SNG-a Maribor
Gubec, istraživački novinar, vlasnik novinarske agencije
Hostese u Mariborskom pozorištu
Američki i engleski vojni ataše
Konobar u pozorišnom baru
Janez Maher, mariborski preduzetnik
Nana Numen, proročica
Crna svinja, koja skiči

Svi citati iz predstave *Rat i mir* su iz pozorišne adaptacije istoimenog Tolstojevog romana autora Darka Lukića, koji su ovom prilikom prevedeni na srpski jezik.

Novi svet gospodina G.

Neki, nama nepoznati ljudi, opraštaju da bi pomogli drugima. Većina nas oprašta da bismo pomogli samima sebi. Ali, postoje nevidljivi pojedinci koji opraštaju uvereni da tako spasavaju svet. Odakle im ta vera? Ko im je dodelio njihovu jedinstvenu ulogu? Ko im šapuće te misli na uho? I to tako opasne misli koje se uvek jave na nekom tačno određenom mestu i u tačno određeno vreme? Ne znamo? Da li je uopšte važno? Da li bi išta promenilo? Zar nije jedino što je važno gusto tkanje brokatne pozorišne zavese, težina magle koja se spušta kroz mrak, vlaga i mraz? Tišina. Tama. Zavesa se diže i sve što možemo da prepoznamo je muškarac. Uvukao je glavu u podignutu kragnu zimskog kaputa, dlanovi u džepovima, na desnom zglobu klata se crna aktovka. Pomalo se ljulja. Pločnik nije očišćen, muškarac pokušava da potrefi usku stazu. Malo mu fali da padne. Iza njega ostaju zapuštene fasade u jugendstilu, kiša sipi kroz bledunjavo ulično svetlo i prelazi u sneg. Retki prolaznici, tiho ih ispljune mrak da bi ih već sledećeg trenutka jednako tiho iznova progutao. Muškarca sve vreme prati ženska silueta. U susret im dolazi neko, izgleda kao đavo. To zapravo i jeste đavo. Spotakne se koji metar ispred muškarca. Ledeni pločnik, uska staza i ispražnjena sadržina flaše koju nosi u svojoj kopitastoj ruci, čine svoje. Đonovi zaplivaju visoko kroz maglu, na trenutak se ukažu mokre nogavice farmerki koje đavo nosi ispod svog kostima. Lanac zazvecka udarivši o rub pločnika, flaša se otkotrlja po prljavom snegu. Đavo tupo bupne. Psovanje.

Crkveno zvono odbije deset. Muškarac čuje ženu koja korača za njim kako kaže: Teufel. Kroz ledenu maglu blago zasvetli natpis NOVI SVET. Čudno kako u takvim večerima može da iznenadi jedan sasvim običan, mali, neonski natpis! Kao da je u pitanju neko epohalno otkriće, iako je restoran na istom ćošku već dobrih trideset godina. Muškarac se okrene i namigne ženi iza sebe. Stigli su.

Poluga polako zatvori vrata za pridošlicama.

Nakon svih ovih godina ništa se nije promenilo, kaže muškarac tiho, na nemačkom.

Silueta iza njega spusti kapuljaču svoje bunde. Njena duga, kovrdžava kosa istog trenutka zanjise celu prostoriju.

Gut so, odgovori žena hrapavim glasom, gledajući naokolo.

Drveni stubovi, ribarske mreže sa koralima i školjkama, lusteri u obliku sidra, prašnjave mreže, zidni sat sa morskom nimfom na klatnu, na zidu zalazak sunca na moru naslikan pastelnim bojama. Nigde nikog. Iz kuhinje dopire zvuk cvrčanja. Težak vazduh vonja na ribu i ulje. Na drvenom šanku je zalepljen plakat, crveni krst na crnoj podlozi, ispod njega piše I MIR. Deo plakata je prekriven drugim plakatom, s kog se smeškaju četvorica veselih mornara koji najavljuju nastup dalmatinske klape.

Kuhinja je zatvorena! – ostane da visi u letnjem vazduhu. Konobar nestane kroz kaubojska vrata. Ispred njega dve kristalne kupe sladoleda i šlaga, dva leteća tanjira koja nose konobarove ruke. U restoranu nema gostiju. Samo jedan stariji par u udaljenom ćošku. Kristalne kupe se zaustave na stolu pred njima. Žena podigne kašičicu, zaroni je u šlag, muškarac prebroji novac, spusti ga na sto.

Žao mi je, zatvaramo!, ponovi konobar, ne osvrnuvši se.

Tražimo šefa, gospodina Grama, kaže muškarac u zimskom kaputu.

Konobar pokaže na tri niska drvena stepenika koja vode u separe. Crnokosa pogleda muškarca koji podigne svoju crnu aktovku i krene prvi. Škripa stepenika.

Dobro večer, kaže muškarac.

Samo Gram, odnosno gospodin G., kako vole da zovu vlasnika restorana *Novi svet*, sedi sâm za velikim stolom, nagnut nad novinama. Sive naočari navrh nosa, ispod kojih viri par kuštravih belih obrva. Čelo mu je orošeno kapima znoja. Gram je očigledno od one sorte ljudi kojima je stalno vruće, a plafonjerk-a spuštена nisko nad stolom taj utisak samo još više ističe. Gramovo prisustvo ispunjava okolinu neobičnom nametljivošću. Oko njega se, uprkos godinama provedenim u ribljem restoranu, ne širi vonj ribljeg ulja, već gospodin G. nesumnjivo zaudara na – svinje. I što se više znoji, to više smrdi.

Dobro večе, vidno umoran otpozdravi Gram i odmeri pogledom oba pose-tioca. Želite?

Verovatno me se ne sećate, odgovori muškarac. Zovem se Adam Beli, a ovo je moja koleginica Rosa Portero.

Gram ustane, pruži ruku oboma. Zajedno sednu za sto prekriven novinama.

Mariborčanin sam, iako već šesnaest godina ne živim ovde. Svojevremeno sam bio vaš redovan gost. Radim kao novinar za austrijski nacionalni radio. No, zapravo sam pomoćnik, moja saradnica bi želela da napravi reportažu o gradu. Sada kada je Maribor Evropska prestonica kulture, to je veoma zanimljiva tema za Austrijance. Mislili smo da bi najbolje bilo početi od tačke koja je poznata u samom gradu i koja može poslužiti kao polazište za njen prilog. Restorani su čuvari istorije grada i vaš je sasvim sigurno poznat i nekim austrijskim slušaocima.

Naravno, naravno, promrmlja Gram. Jeste li gladni, da li biste šta pojeli, popili? Čašu vina? Tone!, vikne Gram, ne sačekavši odgovor.

Hvala vam, veoma ste ljubazni, ali nismo gladni, odgovori Beli.

Utom uđe Tone s večerom i priborom za jelo za jednu osobu.

Morate mi oprostiti, ceo dan sam na nogama, a još nisam jeo. Moliću lepo, čime možemo da vas ugostimo? Naravno, sve je na račun kuće, dodа Gram.

Tone dlanom počisti novinsku hartiju na stolu i spusti ispred Grama tanjir.

Zaista vam hvala, ali nismo gladni, za mene samo jednu mineralnu, kaže Beli.

Vi sigurno niste Mariborčanin ako pijete samo vodu, iako bih po govoru rekao da jeste, odgovori Gram. Niste znali da je mineralna loša za zube? A vi, mi-lostiva?, meko pogleda Rosu Portero, koja je u međuvremenu skinula crnu bundu i ostala da sedi u tamnocrvenoj haljini, po kojoj se diže šara tamnih orhideja.

Ein viertel Weisswien, Riesling, bitte, naruči Rosa Portero neočekivano hrpavim, skoro pa muškim glasom.

Znate, gospođa Portero ne govori slovenački, tek nekoliko reči, ali puno toga razume, objasni Beli.

Naravno, naravno, odgovori Gram vidno začuđen njenim glasom, zavuče rubac u otkopčanu košulju, kroz koju se bokore bujne posedele dlačice na pozamašnim prsima.

Molim vas, samo vi obedujte. Prijatno, doda Beli i pogleda svoju pratiteljku.

Guten Appetit, doda dubokim glasom Rosa Portero.

Na Gramovom tanjiru leži hobotnica pečena na žaru. Njeni kraci vise preko ruba tanjira. Pečeni krompirići su poređani oko tela mekušca, tu je i polovina limuna.

Obožavam hobotnice, a vi?, kaže Gram i nastavi, ne očekujući Belijev odgovor. Znate li da imaju tri srca? Tri!, teatralno uzvikne Gram i podigne vrh noža u vazduh kao kakav vitez svoje koplje pre dvoboja. Znate li da su izuzetno vešte? Čak i veliki primerci kao što je ovaj mogu da se provuku kroz otvor veličine mog palca.

Gram podigne desni dlan u kojem drži viljuške i pruži palac ka Rosi Portero.

I veoma su inteligentne, i te kako!, kaže Gram.

Tone donese mineralnu i dve čaše vina, belog i crnog.

Želite li još šta, šefe? Ako ne...

Sve je u redu, ti samo završi, ja ću regulisati, kaže Gram i konobaru dâ nožem znak da može da ode.

Dakle, gde sam ono stao, a da, kod inteligencije hobotnica. Šta mislite da smo mi ljudi inteligentni zbog našeg mozga? Ma, hajte! Svi mislimo da razmišljamo mozgom. Hobotnica je živi dokaz da nije tako. Hobotnica ima sasvim mali mozak, a inteligentna je kô sam đavo. A znate li zašto? Zato što ima inteligentno telo. Celo telo joj je inteligentno, a ne samo njen majušni mozak. A mi ljudi imamo ispran mozak i slepo verujemo nauci koja nam ionako većinu stvari prikriva ili ih prikazuje u iskrivljenom svetlu.

Gram otre znoj sa čela i vidno se uzbuđen zavalio tako da naslonjač stolice blago zaškripi.

Izuzetno zanimljivo razmišljanje, mirnim glasom kaže Beli i srkne iz čaše mineralnu vodu.

Vidite, čovek je stvorio kompjuter, nastavi Gram. Ali umesto da taj kompjuter shvatimo kao pojednostavljenu imitaciju ljudskog rada, shvatamo ga kao model čoveka. Kada razmišljamo o ljudskom mozgu, zamišljamo ga kao neku vrstu hard diska. Pogrešno, sasvim pogrešno!, vikne Gram i spusti nož i viljuške koje je do pre koji trenutak zabadao u jedan od krakova pečene hobotnice. Hleb nije nastao pre brašna, razumete? Istina je: ništa nije sačuvano u mozgu. Ništa! Mozak je samo pretvarač, transformator, prekidač, strujni tok teče, strujni tok ne teče, i to je sve. Ne verujete? Pogledajte hobotnicu, ona će vam sve reći.

Sve troje se zagleda u tanjir. Na trenutak se može čuti tiktakanje zidnog sata iz susedne prostorije.

Gram ponovo uzme u ruke pribor za jelo i nastavi šaputavim, skoro zavereničkim glasom.

Ima još nešto u vezi sa čim hobotnica može da nas poduči tome kako zapravo stoje stvari. Razlog prirodne smrti hobotnica uvek je seks. Hobotnice ne umiru od starosti. Ili ih neko ubije ili umru same zbog razmnožavanja. Mušjaci ionako umiru nekoliko meseci nakon oplodnje, a ženke, *meine liebe Dame* – Portenjo, zar ne? – ženke hobotnice stradaju i pate do smrti, čuvajući svoja jajašca.

Gram konačno zaseče po sredini hobotnice. Veliki komad sočnog mesa na vrhu viljuške hodočasti mu pravo u usta. Gram zadovoljno žvaće i klima glavom.

Njegovi gosti ćute. Gram bestidno posmatra lepu kosu Rose Portero. Zavodljivo se osmehne njenom tamnosmeđem levom oku da se ono blago, stidljivo sklopi i iznenada opet otvori, dok joj je desno oko sve vreme prekriveno slapom gustih, crnih kovrdža. Gram joj namigne i otpije malo vina. Rosa se ljubazno smeška. Na rukama i dalje ima tanke kožne rukavice. Levom rukavicom obuhvati čašu rizlinga, podigne je i – hop – popije naskap u dva beskrajno duga, nezasita gutljaja.

Adam Beli izvuče iz džepa sakoa nalivpero i počne da ga prevrće po novinskoj hartiji.

Rosa spusti čašu. Crveni polumesec njenog karmina zagrizao je rub stakla. Dlanom u rukavici opipa vrhove usana i skloni kosu s lica.

Da li se Gramu to samo čini ili u njega zaista netremice zuri stakleno zeleno oko? Čini mu se da će svakog trenutka skočiti na njega kao zmija i progutati ga. Čini mu se da u to zeleno oko može da padne duboko, duboko, toliko duboko da neće biti povratka na površinu, iznad površine. Beli podigne nalivpero, tik-tak otkucava sat u susednoj prostoriji, tik-tak njiše se nalivpero. I tamo je oko, koje je istovremeno i usta, u ustima stakleni glas. Koliko god gospodin G. bio hrabar momak koji trči bos po polju u nepoznatom pravcu što dalje od kuće – bekstva nema. Oštar bol u špicastim đonovima, blaga vrtoglavica straha i iznenađenja nad samim sobom.

Gram se zagrcne. Počne da kašlje. Beli se nagne napred, snažno ga lupi po leđima. Parče hobotnice izleti iz usta na tanjir. Spoji se s oba njena presečena dela. Kraci se pritom trgnu, saviju se oko ruba tanjira. Hobotnica na tanjiru odjednom oživi. Pipci zadrhte, zamigolje i sledećeg trenutka hobotnica zbríše pod sto. Na tanjiru ostane samo nekoliko krompirića i vlažno vijugav trag pijavki na novinskoj hartiji.

Pa to nije moguće! To je poslednja Gramova misao dok već pada duboko i još dublje. Ta misao je poslednji krti kamenčić koga se drži dok pada kroz zelene krhotine. Za to vreme ceo predeo nezadrživo pada sve dublje u zeleno, tik-tak, travnjaci su sve svetliji, okreću se ambari, drveće i vrhovi zelenih šuma u daljini. Ne, nema više povratka, nema više doma. Sad više nije moguće gledati u travu koja se njiše i povija na vetru. Kao da je živa, kao da se širi svuda naokolo i Grama obavija i potapa sve dublje, bez mogućnosti spasa.

Slušaj moja uputstva i sve će biti u redu, kaže Beli, odmakne sa stola tanjir, čaše i pribor.

Rosa se nagne ka Gramovom licu i dvaput cokane jezikom.

U dubokoj je hipnozi, kaže Beli, nema šanse da laže. Ali ipak ću ga priključiti na e-metar, kaže Beli.

Rosa klimne glavom.

Beli iz crne aktovke izvuče metalnu kutiju u kožnom eutiju. Na kutiji su nekoliko dugmića i merač. Beli priveže dve žice s metalnim valjcima na vrhu i stavi ih Gramu u ruke.

Snažno stisni, naredi Beli.

Gram poslušao, odsutno zuri preda se, steže metalne valjke.

Snimaj, kaže Beli.

Rosa iz krznenog kaputa izvuče diktafon, uključi ga.

Beli se skloni, šapatom postavi Gramu pitanje.

Ko si?

Samo Gram, odgovori gospodin G.

Šta si po profesiji?

Carinik.

Ko si još?

Imao sam brojna imena, s obzirom na potrebe, prava i lažna.

Za koga radiš?

Za sebe. Danas samo za sebe.

Za koga si radio u prošlosti?

Za carinu, a istovremeno i za jugoslovensku Službu državne bezbednosti, a kasnije i za SOVU.¹

Dok on odgovara, Beli posmatra kazaljku na e-metru koja sve vreme lepo plovi sredinom označenog polja.

Vidim da ne lažeš, kaže Beli.

Rosa Portero ustane i nestane u prvoj, većoj prostoriji.

Ne lažem, kaže Gram.

Na šta ti budi sećanje reč laž?

Na mog mačka. Jednog dana je nestao. Tražio sam ga svuda, oko imanja na kojem smo živeli, po poljima, čak i po obližnjim brdima. Plakao sam neutešno i mama mi je obećala da će se jednog dana vratiti. Odmah sam znao da laže.

Na šta te podseća reč sreća?, upita Beli.

Sećam se. Svinjokolj na granici.

Šta se dogodilo tamo?

Bio sam mlad carinik. Bilo je to u Koruškoj, na granici između tadašnje Jugoslavije i Austrije. Po čitav dan sam hodao šumom, dobro sam zarađivao, a bilo je i mnogo zajebancije. Tada to nisam znao, ali kad se danas setim tog vremena, znam da sam bio srećan.

Navedi mi jedan primer kad ti je bilo lepo.

Jedan seljak je imao kuću na samoj granici. Granica je išla kroz njegovu kuhinju. Razumete, u suštini mu je bio potreban pasoš da bi iz kuhinje, koja se nalazila u Jugoslaviji, otišao da sere na drugu stranu čelične zavese, jer mu je WC bio u Austriji. Ali seljak je hteo da pravi svinjokolj. Svinjokolj u zabranjenoj graničnoj zoni! Nas carinike je molio da mu na crno dovedemo mesara. I mi smo mu ga doveli. A nekoliko sati kasnije doveli smo mu još i austrijske carinike.

---

¹ SOVA – Slovenačka obaveštajno-bezbednosna agencija. (*Prim. prev.*)

Kada je svinja bila odrana i raskomadana, pojavili smo se zajedno sa Austrijancima i pošteno mu uterali strah u kosti. Ali ne samo zbog tog klanja na crno. Mnogo gore: zbog pokušaja pružanja pomoći mesaru u ilegalnom prelasku granice. Za to ti je u to vreme sledilo dvadeset godina. Seljak je odmah krenuo da moljaka da je na kraju od straha pao na kolena i upišao se u gaće. Majku mu, Austrijanci i mi smo se smejali kao ludi. Seljaku nije bilo do zajebancije. Lepo je klečao u svojoj pišački i molio i dalje. Na kraju smo razdelili po polutku svinje u zamenu da ga ne odamo. Ali ostavili smo mu svinjsku glavu. Ležala je tačno na granici i nije bilo smisla svađati se da li je jugoslovenska ili austrijska.

To te je činilo srećnim?

Da, i te kako. I još sam se i obogatio, dobro, dovoljno sam uspeo da skupim da nakon deset godina rada na carini kupim ovaj restoran.

Na šta prvo pomisliš ako pomisliš na nešto tužno?, upita Beli i protegne se da bi video šta radi Roza. Za to vreme iza bara praznim restoranom odzvanja zveckanje čaša.

Na fudbal.

Mislím, šta te je lično pogodilo?

Mama me je tukla zato što sam doneo kući kosti, navodno su bile ljudske. Na Pobrežju gde sam odrastao, virile su svuda iz zemlje. Mi deca smo ih izvukli i igrali njima hokej na travi. Ali kući da ih donesem, to nisam smeo. I sad se dobro sećam kako me je presavila preko kolena i kako je uz svaki udar krckala kost kojom me je tukla.

To je najtužnije što ti se dogodilo u životu?

Ne znam.

Kako ne znaš?

Ima nešto još tužnije. Ali ne znam da li se desilo meni kao meni u ovom životu.

A kome se desilo?

Desilo se mojoj mami. Čujem kako vrišti. Sve oko mene se tiska, guši me. Osećam kako mi se nešto mesnato zaleće u glavicu.

Gde si?

U svojoj mami sam, nisam se još rodio.

Je li to tvoj otac?

Ne.

Šta je bilo kasnije s tim čovekom?

Ne znam, nikada nisam saznao ko je to bio.

Kako nisi?

Nisam. Na svu sreću, jer bih morao da ga ubijem.

Ko si?

Samo Gram. U školi su me drugovi zajebavali da sam Gramček. Kasnije sam im pokazao ko sam.

A ko si bio pre toga?

Vidim zelenu svetlost. Zasjepljuju me travnjaci. Izgoreće, zar ne vidiš?

Ponavljam pitanje: Ko si bio pre nego što si se rodio kao Samo Gram?

Mnogi.

Na primer?

Bio sam splavar, ovde, na Dravi. Reka, njen tok, to je bio moj život. Bile su to divne godine, ali to ne znam. Previše mi nedostaje moja porodica, četiri sina i žena. Volimo se.

Još, kaže Beli.

Osetim u vazduhu vlažnu tamu. Krvav kašalj mi razjeda pluća i nozdrve. Vidim malu lampu kako treperi, najpre u rovu gde radim kao rudar živog srebra.

Juče su u susednom rovu bila zatrpana tri seljaka. Tokom rada mi pred oči izlaze unakaženi leševi koje sam pomagao da se iznesu napolje. Kako su samo hladni bili, iako smo ih brzo otkopali.

Nastavi.

Bio sam i monahinja u samostanu. To je bilo još pre Prvog svetskog rata.

U samostanu?

Lečila sam gubavce u Bavarskoj.

Gram se zakikoće.

Beli pogleda na merač na aparatu, igla se njiše na sredini.

Zašto se smeješ?

Bila sam lezbijka, ali na svu sreću to nije znao niko osim Ane.

Ane?

To je bila druga sestra benediktinka, moja draga.

Čega se plašiš?

Kalvarije.

U susednoj sobi zazveckaju flaše, Rosa tresne jednu o pod, da se razbije u paramparčad. Noseći drugu u ruci dođe do Belija, spusti je na sto, jack daniel's. Beli je pogleda strogo, ali ne prestaje sa ispitivanjem gospodina G.

Kakve Kalvarije?, nastavlja Beli.

Kalvarije.

Misliš Isusove?

Ma kakve Isusove. Kalvarije, mislim na brdo ponad Maribora. Mislio sam da si odande, ali vidim da ništa ne znaš. Plašim se Kalvarije i moći Velikog Orka.

Šta je Veliki Ork?

Veliki Ork, trinaest čuvara tajne.

Gram se ponovo zakikoće.

Šta je opet smešno?, upita Beli.

Neki uopšte ne znaju da su deo Orka, odgovori Gram i smesta se ponovo uozbilji. Većina ne poznaje druge članove. Trinaestorica Velikog Orka vrti kolo ovog grada. Vrti, a uopšte ne zna šta i zašto i...

Roza nagne flašu, otpije, pa vrati flašu na novinsku hartiju. Njeno smeđe oko je mutno, napola zatvoreno.

Mnogo toga znaš, kaže Beli.

To mi je posao, mnogo znati. Da ne znam toliko, ne bih više bio živ.

Namen, wer sind sie?, vikne Rosa.

Ne smem, ubiće me Veliki Ork!, prestravljeno vrisne Gram.

Gram počne da se tresе. Od njega se širi nesnosan smrad svinjetine.

Nas dvoje ćemo te spasiti, ne brini, kaže Beli.

Veliki Ork će me ubiti. Niko nije dovoljno moćan da ga izbegne!

Veruješ li u odrešenje?

Ne znam šta je to odrešenje. Šta podrazumevaš pod tim?

Nije važno, kaže Beli. Znaj samo da ćeš biti odrešen. Živećeš, a Veliki Ork ti ništa više neće moći.

Prestar sam da bih pobegao u inostranstvo. Inače nema mesta gde bih mogao da budem bezbedan.

Ne brini, nas dvoje znamo mesto gde ćeš biti bezbedan. Toliko bezbedan nisi bio od kada si rođen. A sad mi samo još reci njihova imena.

Ne znam ko su, samo nekoliko ih znam.

Beli posmatra kazaljku na svom mernom instrumentu. Povremeno se jako zanjiše ulevo.

Namen, wir wollen Namen!, vikne Rosa. Rukavicu leve ruke umoči u mrlju viskija koja se razlila po naslovima, kolumnama i fotografijama, te po novinskoj hartiji iscrtala veliki krug.

Gram nabroji šest imena: Tine Mesarič, Dorfler, Laslo Farkaš, Pavel Don Kovač, Anastasija Grin, Magda Ornik.

Još, treba nam svih trinaest.

Ne znam za druge.

Igla na e-metru se nagne snažno ulevo.

Kako je moguće da laže ako je u dubokoj hipnozi?, promrmlja Beli.

Rosa zubima izvuče čep iz flaše, ispljune ga, otpije dug gutljaj i uz tresak razbije flašu o sto, tako da viski pljusne po Gramu. Gram stoji nepomično. Srča je svuda po raskvašenoj novinskoj hartiji. Rosa je skloni rukavicom i pokaže na fotografiju.

Da, i on.

Šta znaš o njemu?

Previše. Igrali smo se zajedno kada smo bili mali. Kasnije smo bili cimeri u kadetskoj školi. Nisam je završio zbog njega. Direktor je neko ukrao novčanik i podmetnuo ga u moj ormarić. Od tada se mrzimo iz dna duše. Kad je postao gradonačelnik, na sve načine je pokušao da me otera iz grada. Ali ja se ne dam. Imam i ja svoje informacije. Zato me sada ostavlja na miru. Zna da mogu da mu naškodim, čak i da ga uništım.

Rosa pogleda u Adama.

Istina?, upita na slovenačkom.

Adam posmatra iglu na e-metru. Klimne glavom.

Još?

Ne znam, ne znam druga imena.

Beli i Rosa se pogledaju.

Rosa isključí diktafon, obriše ga o crne orhideje na svojoj haljini.

Ovde imamo nešto za tebe, stara dušo, uzmi i bićeš odrešen i otpuštene biće sve tvoje prošlosti, kaže Beli.

Rosa na raskvašenu novinsku hartiju spusti srebrnu pudrijeru. U njoj su blago potamnele kuglice za supu.

Već trideset godina jedem samo riblju čorbu, bez fritate, kaže Gram.

Šta je trideset godina u poređenju s večnošću?, odgovori Beli i gurne mu jednu kuglicu za supu u usta.

Nekoliko minuta kasnije ugasi se svetlo ispred restorana *Novi svet*. Dva para nogu, jedan od njih se blago tetura. Gaženje po svežem snegu koji se istresa s neba, kao da će zauvek prekriti grad i ceo svet. Tri udarca sata u zvoniku. Plakati s crvenim krstom na crnoj podlozi. Mačka koja klisne niz praznu ulicu. Još malo i ponoć će.